

BARAZA LA WAWAKILISHI ZANZIBAR

Simu Nam. + 255 24 2230602/1
Fax Nam. + 255 24 2230215
Tovuti: www.zanzibarassembly.go.tz

SANDUKU LA BARUA 902,
ZANZIBAR
Barua Pepe: zahore@zanlink.com

MUHTASARI WA RIPOTI YA KAMATI YA SHERIA, UTAWALA BORA NA IDARA MAALUM YA BARAZA LA WAWAKILISHI ZANZIBAR KWA MWAKA WA FEDHA 2017 - 2018

Mhesmiwa Spika,

Napenda kutumia fursa hii adhimu kwa kumshukuru Mwenyezi Mungu, Mwingi wa Rehema, Muumba wa Mbingu na Ardhi pamoja na vilivyomo ndani yake, kwa kutujaalia neema ya uhai na uzima katika kutekeleza majukumu yetu ya kila siku kwa hali ya amani na utulivu.

Aidha, napenda kuchukuwa nafasi hii kukushukuru wewe binafsi kwa kunipa nafasi hii ya kuwasilisha muhtasari wa Ripoti ya Kamati yetu ya Sheria, Utawala Bora na Idara Maalum, ripoti ambayo inaonesha shughuli zetu zote ambazo tumezitekeleza katika kipindi kilichopita.

Mheshimiwa Spika,

Kamati ya Sheria, Utawala Bora na Idara Maalum imeundwa kwa mujibu wa Kifungu cha 85 cha Katiba ya Zanzibar ya mwaka 1984 pamoja na Kanuni ya 106(1) ya Kanuni za Baraza la Wawakilishi Zanzibar, Toleo la mwaka 2016. Majukumu ya Kamati yameainishwa katika Jadwali la Kwanza la Kanuni hizo za mwaka 2016.

Mheshimiwa Spika,

Napenda kuchukua nafasi hii muhimu kuwashukuru Wajumbe wa Kamati hii kwa mashirikiano yao makubwa ambayo yameiwezesha Kamati yetu kufanya kazi zake kwa ufanisi na uzoefu mkubwa. Wajumbe wenyewe ni hawa wafuatao:

Nam.	Jina	Wadhifa
1.	Mhe. Machano Othman Said	Mwenyekiti

2.	Mhe. Mwantatu Mbarak Khamis	Makamu Mwenyekiti
3.	Mhe. Nadir Abdul – latif Yussuf	Mjumbe
4.	Mhe. Saada Ramadhan Mwendwa	Mjumbe
5.	Mhe. Ali Khamis Bakar	Mjumbe
6.	Mhe. Suleiman Makame Ali	Mjumbe
7.	Mhe. Wanu Hafidh Ameir	Mjumbe
8.	Ndg. Ali Alawy Ali	Katibu
9.	Ndg. Haji Jecha Salim	Katibu

Mheshimiwa Spika,

Katika utaratibu uliowekwa katika utekelezaji wa kazi za Kamati kwa muda wote uliopita, Kamati yetu ilipanga kufuatilia utekelezaji wa malengo na majukumu ya Wizara zifuatazo:

- (i) Wizara ya Nchi (OR) Katiba, Sheria, Utumishi wa Umma na Utawala Bora, na
- (ii) Wizara ya Nchi (OR) Tawala za Mikoa, Serikali za Mitaa na Idara Maalum za SMZ.

Mheshimiwa Spika,

Katika mwaka wa fedha 2017/2018, Kamati ilifanya kazi zake kwa muda wa wiki sita (6) katika utaratibu iliojipangia, ambapo kwa upande wa Unguja ilitumia muda wa wiki nne (4) na kisiwa cha Pemba muda wa wiki mbili (2). Muda huo ulikuwa mdogo sana kutokana na ukubwa wa Idara na Taasisi zilizo chini ya Wizara zinazosimamiwa na Kamati hii.

Mheshimiwa Spika,

Kwanza kabisa naomba kuchukua nafasi hii kumshukuru na kumpongeza sana Mheshimiwa Dr. Ali Mohamed Shein, Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, kwa juhudi zake za kuleta maendeleo na kuimarisha uchumi wa Zanzibar.

Mheshimiwa Spika,

Kamati yetu imepata faraja sana kwa uamuzi wa Serikali wa kuanzisha mradi maalum wa ujenzi wa Mahanga ya Askari wa vikosi vyetu, mradi ambao tayari umeshaanza kwa vikosi vya KMKM na Mafunzo huko kisiwani Pemba. Pia, tunaamini kwamba chini ya uongzi bora wa Dr. Ali Mohamed Shein, Rais wa

Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, kasi ya uendelezaji wa mradi huo itaoendelea.

Mheshimiwa Spika,

Aidha, kwa ujumla Kamati imeridhika na uingizwaji wa fedha za matumizi mengineyo (OC) kwa Wizara zote mbili tunazosisimamia. Kwa ujumla taasisi nyingi za Wizara hizi zimepata mgao katia ya asilimia 85 - 100 hivyo, kuzifanya ziweze kutekeleza vizuri majukumu yao.

Mheshimiwa Spika,

Aidha, Kamati inawapongeza na kuwashukuru sana viongozi wa Wizara hizo wakiongozwa na Mawaziri wao, Manaibu Waziri, Makatibu Wakuu, Manaibu Katibu Wakuu, Makamishna na Makamanda wa Idara Maalum za SMZ, Wukurugenzi, Maafisa Wadhamini na watumishi wote kwa ushirikiano wao mkubwa waliotupatia katika kufanikisha majukumu yetu, licha ya kuwepo kwa changamoto mbalimbali zinazowakabili na kufanyakazi katika mazingira magumu na yenye upungufu wa nyenzo lakini wameweza kutekeleza majukumu yao ya kazi kadri hali ilivyokuwa inaruhusu na hivyo, kufikia malengo waliyojipangia kwa asilimia kubwa na yenye kuridhisha.

Mheshimiwa Spika,

Naomba sasa uniruhusu nieleze kwa ufupi baadhi ya mambo yaliyojitokeza katika kazi za Kamati kwa Wizara kama ifuatavyo:

**WIZARA YA NCHI (OR) KATIBA, SHERIA, UTUMISHI WA UMMA NA
UTAWALA BORA**

Mheshimiwa Spika,

Wizara ya Nchi (OR) Katiba, Sheria, Utumishi wa Umma na Utawala Bora inazo Idara na Taasisi mbalimbali ambazo zinafanya kazi kwa mujibu wa malengo yaliyopangwa katika bajeti ya mwaka wa fedha 2017/2018 chini ya Wizara hii. Hivyo, katika kukamilisha majukumu ya Kamati yetu tulifanikiwa kuzitembelea Idara na Taasisi kadhaa ambazo zimeunda Wizara hii na kujionea shughuli zao mbalimbali ambazo zinaleta tija na ufanisi wake umeimarika kwa misingi ya utawala bora.

Mheshimiwa Spika,

Kamati ya Sheria, Utawala Bora na Idara Maalum katika ziara zake imebaini kuwepo kwa changamoto kubwa ya vyombo vya usafiri katika Idara na Taasisi mbalimbali zilizochini ya wizara hii, jambo ambalo linarudisha nyuma juhudi zao katika utekelezaji wa majukumu yao ya kila siku. Aidha, changamoto hii inaikabili zaidi Idara ya Nyaraka na Kumbu kumbu za Taifa, ambapo hadi sasa wana gari moja tu na kutokana na uhaba huo wameona wanunue vespa moja, wakati Tume ya Utumishi Serikalini hawana hata gari moja la kuwasaidia, hivyo huenda katika majukumu yao ya kazi kwa kutumia usafiri wa Daladala jambo ambalo ni kikwazo kikubwa katika utekelezaji wa majukumu yao.

Mheshimiwa Spika,

Kamati katika kazi zake za kawaida ilifanikiwa kutembelea na kupokea taarifa ya Idara ya Nyaraka na Kumbumbu za Taifa kwa upande wa Unguja na Pemba, na kujionea utekelezaji wa majukumu yao ambapo mafanikio makubwa yamepatikana licha ya changamoto mbalimbali ambazo zinawakabili. Kamati inaishauri Serikali kuchukua juhudi za makusudi katika kuboresha Idara hii kwa kuwapatia vyombo vya usafiri pamoja na kusimamia kikamilifu ujenzi wa kituo kipya cha kuhifadhia nyaraka na kumbumbu huko Koani.

Mheshimiwa Spika,

Afisi ya Afisa Mdamini Pemba imejitahidi sana katika kusimamia na kutekeleza majukumu yao na kuhakikisha wanakwenda sambamba na malengo ya Wizara na Serikali katika utekelezaji wake wa bajeti kwa mwaka wa fedha 2017/2018 kwa ujumla. Kamati imebaini kuwepo kwa baadhi ya Idara kisiwani Pemba ambazo utekelezaji wa majukumu yake unapaswa kuangaliwa kwa karibu kwa lengo la kujenga misingi ya haki na uadilifu kwa watumishi wao.

Mheshimwa Spika,

Hivyo, Kamati inaagiza uongozi wa Ofisi Kuu Pemba kuhakikisha wanasimamia vya kutosha watumishi wote wa Serikali ili kujenga maadili bora ya utumishi wa Umma. Vilevile, inaagiza watendaji wa Taasisi zinazohusika moja kwa moja katika utatuzi wa migogoro ya kijamii kuweza kufuatilia na kuchukua hatua mara tu tatizo linapotokea na waache tabia ya kukaa ofisini kusubiri wananchi kuwasilisha matatizo yao.

Mheshimiwa Spika,

Katika kufikia malengo ya Serikali na kutekeleza Ilani ya Chama cha Mapinduzi na kuona kwamba Idara na Taasisi zake zinafanikiwa katika utekelezaji wa majukumu yao na kuleta ufanisi katika kukuza maendeleo ya Nchi yetu, Kamati imegundua kuwepo kwa changamoto kubwa ya uchakavu wa majengo kwa upande wa Mahakama zote Unguja na Pemba, isipokuwa Mahakama ya Mwanakwerekwe ambayo imefanyiwa ukarabati mkubwa hivi karibuni.

Mheshimiwa Spika,

Hali ya Mahakama ya Wete kwa Mkoa wa Kaskazini Pemba hairidhishi hata kidogo kwa watendaji na watumiaji wote wa Mahakama hii.

Mheshimiwa Spika,

Vilevile, Wizara hii inakabiliwa na changamoto ya vitendea kazi kwa kiasi kikubwa kutokana na idadi kubwa ya Idara pamoja na Taasisi mbalimbali zinazotegemea ruzuku kutoka Ofisi Kuu. Tatizo hili linaonekana kushamiri zaidi katika Taasisi ya ZAECA, Idara ya Nyaraka, Tume ya Utumishi Serikalini, Ofisi ya Mufti na Kamisheni ya Wakfu na Mali ya Amana. Taasisi ambazo zinajukumu zito la kulinda na kusimamia rasilimali za Serikali ili zisipotee kwa watu wabadhirifu na watu wasiokuwa na imani na maendeleo ya Nchi yetu.

Mheshimiwa Spika,

Miongoni mwa Taasisi ambazo zinapokea ruzuku kutoka Ofisi kuu ni Ofisi ya Mufti Zanzibar ambayo kihistoria, ofisi hii ipo kwa muda mrefu sasa na kila mmoja anafahamu umuhimu wa Taasisi hii hapa Zanzibar. Aidha, katika kujiendesha kikamilifu na kufikia malengo yaliyokusudiwa kwa walengwa wa Taasisi hii, Kamati inashauri Ofisi ya Mufti kupatiwa fungu lake la bajeti ili kuwasaidia kutatua changamoto zao mbalimbali zinazowakabili.

Mheshimiwa Spika,

Kamati inaishauri Wizara ya Katiba, Sheria, Utumishi wa Umma na Utawala Bora kufanya juhudi za makusudi katika Ofisi ya Mufti na kuhakikisha kuwa wanapatiwa jenereta kwa ajili ya kukabiliana na tatizo la nishati ya umeme katika ofisi yao kuu. Hata hivyo, licha ya changamoto hizo kuhitaji ufumbuzi, Kamati inaishauri Afisi ya Mufti Zanzibar kufuatilia kiundani na mara kwa mara utendaji wa

Afisi ya Mufti Pemba na kuhakikisha kwamba wanaboresha utendaji wao katika majukumu yao ya msingi ambayo yanaihusisha jamii ya Waislamu. Aidha, Kamati haikuridhishwa na utendaji na uwajibikaji wa maafisa wa Ofisi hii.

Mheshimiwa Spika,

Ili kuboresha na kufikia katika utawala wa haki na sheria kwa Taasisi zote za Serikali ya Mapinduzi Zanzibar, Kamati inaishauri Serikali kuzitaka Wizara/Taasisi zake kutoa mashirikiano ya karibu pamoja na kutaka ushauri wa kisheria katika Afisi ya Mwanasheria Mkuu hasa wakati Wizara/taasisi hizo zinapopokea indhari ya kutaka kushitakiwa au zinaposhitakiwa Mahakamani na pale zinapotaka kuingia katika mikataba/makubaliano, kwani uzoefu unaonesha kuwa Serikali hushindwa Mahakamani katika hatua za awali.

Mheshimiwa Spika,

Vilevile, Kamati inaishauri Serikali katika mwaka wa fedha ujao wa 2018/2019, kuandaa na kuwasilisha Baraza la Wawakilishi Zanzibar mpango maalum wa Miswada ya Sheria inayotarajiwa kuwasilishwa katika mwaka huo wa fedha ili kuweka utaratibu mzuri wa kuwasilisha Miswada ya Sheria Barazani pamoja na kuweza kuleta ufanisi katika matayarisho ya sheria hizo, kuepusha uharaka ambao huisababishia Serikali matumizi ya fedha ambayo yanaweza kuepukika kwa kuchapisha upya (kwa mara ya pili) miswada kabla ya kujadiliwa Barazani na kuepusha kuzifanyia marekebisho sheria mara tu baada ya kutungwa na Baraza.

Mheshimiwa Spika,

Sambamba na hayo, Kamati inashauri Serikali iiridhie Afisi ya Mwanasheria Mkuu kubadilisha muundo wake wa kada za kiutumishi kutokana na muda wote kutumia muundo wa *vitengo* na badala yake kutumia muundo wa *Idara* kama ilivyo kwa ofisi nyengine kama hizi katika nchi za Jumuiya ya Madola. Muundo huu utasaidia kupunguza changamoto ndogo ndogo zinazojitokeza na hivyo kupelekea ufanisi wa kiutendaji kwa watumishi wake.

Mheshimiwa Spika,

Pamoja na changamoto mbalimbali zinazoikabili Afisi ya Mwanasheria Mkuu, Kamati imeridhika na inaipongeza sana Afisi hiyo kwa utendaji wake ulio bora na kuitaka kuendelea kuwajibika zaidi hasa kwa vile Mwanasheria Mkuu na Naibu wake wamekuwa na msaada mkubwa wa Kamati hii. Pia, Kamati inaomba Serikali

ifanye juhudi ili Zanzibar iwe na akaunti yake kwa ajili ya Mahujaji wake, kuepusha migogoro na usumbufu unaowapata Mahujaji wetu wanapokwenda Hijja kwani hivi sasa akaunti ni moja tu kwa Jamhuri ya Muungano wa Tanzania.

**WIZARA YA NCHI OFISI YA RAIS, TAWALA ZA MIKOA,
SERIKALI ZA MITAA NA IDARA MAALUM ZA
SERIKALI YA MAPINDUZI YA ZANZIBAR**

Mheshimiwa Spika,

Wizara ya Nchi Ofisi ya Rais, Tawala za Mikoa, Serikali za Mitaa na Idara Maalum za SMZ inaundwa na kusimamiwa ni Idara na Taasisi mbali mbali zilizogawika maeneo makuu manne katika kutimiza majukumu yake pamoja na Ofisi ya Afisa Mdhamini Pemba. Aidha, Kamati inaipongeza sana wizara hii kwa ubunifu na uhodari wao katika kusimamia majukumu ya kazi hususan Taasisi zinazoshughulikia ukusanyaji wa mapato pamoja na Idara Maalum za SMZ kwa uzalendo wao wa kulitumikia Taaifa letu.

Mheshimiwa Spika,

Kamati inaunga mkono mpango wa Serikali wa kuleta mfumo mpya wa Ugatuzi wa Madaraka Mikoani ambao utatumika katika Taasisi hizi. Hivyo, katika kukabiliana na changamoto ambazo zitakuwa kikwazo cha utekelezaji wa majukumu yao. Kamati inaagiza Serikali za Mitaa kuwapatia watendaji wake fursa za kimasomo katika programu mbali mbali ambazo wanahitaji katika Taasisi husika.

Mheshimiwa Spika,

Kamati imeridhishwa na utendaji wa mabaraza ya Miji kwa upande wa Pemba pamoja na Manispaa na Halmashauri za Unguja kutokana na kiwango kizuri cha ukusanyaji wa mapato amayo yamekusanywa kwa vipindi tofauti, hali ambayo imeleta faraja na kuonekana kufikiwa kwa lengo la kuanzishwa mabaraza haya. Aidha, Kamati imeona kuwepo kwa changamoto ya uhaba wa wataalamu kama wahandisi, maafisa mipango na maafisa manunuzi na ugavi katika Mabaraza haya. Hivyo, Kamati inashuri kwa Mabaraza haya na yale yenye matatizo sawa na haya kuhakikisha wameajiri wataalamu wa fani mbali mbali ambao wanahitaji ili kusaidia kuleta ufanisi na kuleta tija kwa Serikali.

Mheshimiwa Spika,

Kamati yetu inapongeza sana juhudi za Baraza la Mji Chake-chake kwa kupata jengo jipya na la kisasa ambalo limepunguza kwa asilimia kubwa uhaba wa ofisi na usumbufu wa watendaji. Kamati inaomba viongozi wa Baraza hili kuitumia vizuri ofisi kwa kutunza samani na miundombinu mbali mbali iliyopo. Hata hivyo, Kamati inaliagiza Baraza la Mji ChakeChake kuitumia jaa liliopo Vitongoji kwa kutupa taka na waache utaratibu wa kukusanya taka katika maeneo yasiyo rasmi. Aidha, Baraza la Mji Chake-chake linaagizwa kuhakikisha kuwa linaweka makontena ya kukusanyia taka katika maeneo yote yenye msongomano wa watu ili kuepusha kuzagaa kwa taka kiholela katika Mji, kwani Mji huu ndio kioo cha kisiwa cha Pemba.

Mheshimiwa Spika,

Kamati inaliagiza Baraza la Mji Chake Chake kusimamia vyema wafanyabiashara katika mpango wa utoaji risiti za mauzo na wananchi wawashajihishe kudai risiti kwa maendeleo ya Nchi yetu. Sambamba na hayo, Kamati inashauri Baraza la Mji ChakeChake kuliendeleza soko la Michakaini (Mava Mbaruku) ambalo limeshatumia fedha nyingi za jamii lakini bado limeshindwa kukamilika na kufanya kazi iliyokusudiwa.

Mheshimiwa Spika,

Kamati pia, ilipata fursa ya kuangalia shughuli za Baraza la Mji Mkoani Pemba, ambapo Kamati iliridhika na kumpongeza Mkurugenzi wa Baraza hilo kwa ubunifu wake ambao umepelekea kuweza kuwa na mpango bora wa maendeleo na kuweza kukusanya mapato kwa kuvuka lengo walilopangiwa. Kamati, inashauri wizara izidi kumpa moyo Mkurugenzi huyo na wafanyakazi wenzake kwa ujumla.

Mheshimiwa Spika,

Katika Halmashauri ya Kaskazini "B", Kamati ilipata fursa ya kutembelea na kupokea taarifa ya mapato ya Halmashauri ya Kaskazini "B" kupitia vyanzo vyake mbali mbali vya mapato. Hata hivyo, mapato hayo yameshuka sana kutokana na Serikali kuu kuchelewa kulipa ada yao inayotokana na uuzaji wa mchanga.

Mheshimiwa Spika,

Kamati inaishauri Serikali kufanya kikao cha pamoja kati ya wizara ya Fedha na Mipango, wizara ya Kilimo, Maliasili, Mifugo na Uvuvi na wizara ya Nchi (OR)

Tawala za Mikoa, Serikali za Mitaa na Idara Maalum za SMZ pamoja na Halmashauri ya Kaskazini “B” ili kufikia mafanikio na kuweka utaratibu bora wa Malipo hayo, kwani hivi sasa kazi za Halmashauri hii zimezorota kutokana na ukosefu wa fedha unaowakabili.

Mheshimiwa Spika,

Pia, Kamati yetu ilipata nafasi ya kutembelea na kupata taarifa za Manispaa ya Magharibi “A” na Magharibi “B” kwa hakika Kamati imeridhika na utendaji wa Manispaa hizo chini ya Wakurugenzi wao. Ingawa Manispaa hizo ni mpya na zinakabiliwa na changamoto za idadi kubwa ya wakaazi na uwahamiaji, miundombinu mibovu ya barabara, maji, umeme na skuli za msingi kwa kiwango kikubwa mabadiliko ya maendeleo kwa manispaa hizo yanaonekana. Hivyo, tunaiyomba Serikali kuongeza nguvu za kuwapatia wataalamu na vitendea kazi Manispaa hizo. Kamati yetu kwa kiasi kikubwa imeridhishwa na ukusanyaji wa mapato wa Manispaa hizi ambazo ni mpya na tunaomba wazidi kuongeza juhudi.

Mheshimiwa Spika,

Kwa kuwa miongoni mwa Taasisi muhimu katika nchi yetu ofisi ya Mkuu za Wakuu wa Mikoa, hivyo ni wajibu wa Taasisi hizi kuhakikisha wamesimamia vyema maendeleo, amani na usalama wa wananchi waliomo katika Mikoa hiyo. Kwa mukhtadha huo, Kamati **inaigiza** Ofisi ya Mkuu wa Mkoa wa Kusini Pemba kuhakikisha inachukua hatua za haraka kumaliza mgogoro wa ardhi uliopo katika Shehia ya Ndagoni Wilaya ya Chake-chake na vile vile kufuatia kwa umakini baadhi ya viongozi wa Idara ya Ardhi, Mkoa, Wilaya au Shehia ambao wanashiriki kurudisha nyuma jitihada za kutatua mgogoro huu kwa hali yoyote ambayo itapelekea wananchi wa Ndagoni kupoteza imani na Serikali yao kupitia mgogoro huu kwa ajili tu ya maslahi ya viongozi hawa au kwa manufaa ya mtu binafsi.

Mheshimiwa Spika,

Kwa upande wa Mkoa wa Kaskazini Pemba, Kamati inaitaka Wizara kwa kushirikiana na Mkoa pamoja na Baraza la Mji Wete kuendelea kusimamia vyanzo vya mapato bila ya kuwa na muhali na kuachana na kasumba za baadhi ya watu ambao hawaitakii mafanikio nchi yetu. Vile vile, Kamati inashauri kwamba ni vizuri viongozi wa Mkoa huu kufuata taratibu katika kushughulikia matatizo ya watumishi wa ngazi za chini ili kulinda haki zao za msingi na sio kuchukua hatua za maamuzi ambazo zitaleta athari kwa watumishi na jamii kwa ujumla bila ya kushirikisha Mamlaka zenye dhamana ya kufanya maamuzi hayo kisheria.

Mheshimiwa Spika,

Kwa upande mwingine, Kamati inaupongeza uongozi wa Wilaya ya Kati Unguja kwa mafanikio mazuri waliyofikia kiutawala na kiustawi wa jamii. Hata hivyo, Wilaya hii inakabiliwa na ukosefu wa vyombo vya usafiri ambapo viongozi wake mbalimbali hulazimika kutumia vespa jambo ambalo ni changamoto kubwa katika kipindi cha mvua.

Mheshimiwa Spika,

Vilevile, uwepo wa bandari zisizo rasmi zaidi katika maeneo ya Uzi na Bungi kunapelekea Wilaya hii kuvamiwa na wageni mara kwa mara pamoja kuingizwa kwa bidhaa za magendo na zisizokuwa na kiwango na hata madawa ya kulevya inasadikika hupitia bandari hizi. Hata hivyo, Kamati imeridhia mpango wa Wilaya kujiandaa kujenga kituo kidogo cha ulinzi katika maeneo ya kuingilia Uzi ili kupambana na changamoto hizo.

Mheshimiwa Spika,

Pia, Kamati ilifika na kutembelea ofisi ya Wilaya ndogo Tumbatu na kujionea mambo ya msingi katika utekelezaji wa majukumu yao. Wilaya hiyo inakabiliwa na changamoto mbalimbali ambazo Serikali inalazimika kuzichukulia hatua za haraka katika kusaidia maendeleo ya kisiwa hiki. Ukosefu wa wafanyakazi wa kisekta ikiwemo kilimo, afya, mazingira, elimu na kadhalika, ndio kizingiti kikubwa cha ufanisi wa maendeleo ya wakaazi wa Tumbatu pamoja na uhaba wa nyenzo za kilimo, uvuvi, usafiri na afya.

Mheshimiwa Spika,

Kamati ilifanya ziara ya kuvitembelea vikosi mbalimbali vya Idara Maalum kwa upande wa Unguja na Pemba na inapongeza sana juhudi zinazofanywa na wapiganaji wetu kwa kazi nzito wanazozifanya za kulinda, kusimamia na kudumisha usalama wa raia na mali zao pamoja na kuhakikisha kuwepo kwa amani na utulivu katika Nchi yetu. Vilevile, pongezi za pekee ziende kwa kikosi Maalum cha Kuzuia Magendo na Jeshi la Kujenga Uchumi kwa kutoa huduma bora na za kisasa kabisa katika sekta ya afya kupitia vituo vyao mbalimbali Unguja na Pemba. Hata hivyo, vituo hivyo, licha ya kutoa huduma za afya kwa karibu kwa wananchi wengi, Serikali kupitia Wizara ya Afya haivipatii dawa na vifaa tiba kama vile vinavyopatiwa hospitali na vituo vya afya vya Serikali.

Mheshimiwa Spika,

Kutokana na changamoto hiyo kubwa, vituo hivyo hulazimika kubebba mzigo mkubwa wa kununua dawa na vifaa tiba kwa kutumia fedha za ‘OC” hali inayopelekea kukwama kwa utekelezaji wa baadhi ya shughuli. Hivyo, Kamati **inashauri** kuwa, vituo vya afya vilivyo chini ya vikosi vya Idara Maalum za SMZ vipatiwe dawa na vifaa vya kutosha kutoka Wizara ya Afya kutokana na vituo hivyo kuhudumia idadi kubwa ya wananchi walio katika maeneo yanayowazunguka ili viweze kupunguza kwa kiwango kikubwa msongamano wa wagonjwa katika hospitali na vituo vya afya vya Serikali.

Mheshimiwa Spika,

Mbali ya hivyo, Kamati **inaishauri** Serikali kuongeza nguvu pamoja na kuzingatia hatua zinazochukuliwa na Jeshi la Kujenga Uchumi za kukifanyia maboresho makubwa kituo chake cha afya kiliopo Saateni ambapo lengo kuu la maboresho hayo ni kukifanya kituo hicho kiweze kutoa huduma zaida kama vile kufanya operesheni za magonjwa mbalimbali. Hii itaipunguzia mzigo na msongamano wa wagonjwa Hospitali kuu ya Mnazi Mmoja na kutimiza azma ya Serikali kuifanya Hospitali hiyo kuwa ya rufaa.

Mheshimiwa Spika,

Sambamba na hayo, Kamati inaendelea kutoa pongezi zake za dhati kutokana na hatua iliyofikiwa ya ujenzi wa Mahanga ya Askari kisiwani Pemba, juhudi hizo za Serikali zinatia moyo kuona kuwa Serikali inawajali na kuwathamini vijana wetu na vilevile, Serikali kupitia Wizara ya Nchi, Ofisi ya Rais, Tawala za Mikoa, Serikali za Mitaa na Idara Maalum za SMZ kutekeleza kwa vitendo ahadi zake walizozitoa katika utekelezaji wa Ripoti ya Kamati ya mwaka jana na utekelezaji wa Ilani ya Chama cha Mapinduzi ya 2015 - 2020.

Mheshimiwa Spika,

Licha ya mafanikio mazuri yaliyofikiwa katika Idara zetu, Kamati ya Sheria, Utawala Bora na Idara Maalum katika ziara zake imeweza kubaini changamoto mbalimbali zinazorudisha nyuma maendeleo ya Idara hizi, miongoni mwa changamoto hizo ni kama zifuatazo: Ukosefu wa vitendea kazi ambavyo havikidhi haja ya askari wa vikosi hususani katika Idara amabazo zinajihusisha moja kwa moja na uzalishaji wa kilimo na shughuli nyengine za maendeleo.

Mheshimiwa Spika,

Uhaba wa sare (*uniform*) za askari ambapo katika baadhi ya vikosi, askari hufikia hatua ya kuazimana sare hizo. Vilevile, licha ya juhudi kubwa kufanyika na kwa kiasi fulani mafanikio kuonekana lakini bado ukosefu wa Hatimiliki na zaidi kwa upande wa Idara ya Mafunzo na JKU. Aidha, ukosefu wa wataalamu katika vikosi hivi kwa ajili ya kuendesha shughuli mbalimbali za kitaalamu. Kwa mfano uhaba wa wataalamu katika fani za IT (*Information System*), wakandarasi (*Engineering*) na madaktari maalum wa magonjwa ya binadamu.

Mheshimiwa Spika,

Kutotumika kwa Sheria inayohusiana na Utumishi wa Idara Maalum katika kuaandaa maslahi ya wastaafu wa Idara Maalum za SMZ na kinyume chake kutumika sheria, kanuni na miongozo ya Mfuko wa Hifadhi ya Jamii (*ZSSF*) katika kuandaa maslahi ya wastaafu wa Idara Maalum za SMZ wakati wao si wanufaika wa mfuko huo.

Mheshimiwa Spika,

Kamati inaona jambo hili ni lenye uzito katika utekelezaji wake na kwa kuzingatia mazingira ya sheria ya Utumishi wa Idara Maalum Zanzibar inapaswa kutumia sheria yao katika kupanga na kulipa maslahi kwa mujibu wa inavyoelekeza na tukizingatia kwamba wao wako nje ya huduma za Mfuko wa Hifadhi ya Jamii. Hivyo, Kamati inashauri Serikali kuandaa mfumo maalum wa malipo ya Askari wastaafu wa vikosi vyetu ili waweze kunufaika na utumishi wao.

Mheshimiwa Spika,

Kwa upande wa Kikosi cha Zimamoto na Uokozi, Kamati inapongeza juhudi zao mbalimbali katika kuhakikisha elimu ya kujikinga na moto na uokozi inaifikia jamii kwa njia tofauti. Aidha, kikosi kimefanikiwa kuimarisha huduma za zima moto na uokozi Mijini na Vijini, kuimarisha huduma za zima moto na uokozi katika viwanja vya Ndege, kupatikana kwa Hatimiliki katika maeneo yanayomilikiwa na KZU.

Mheshimiwa Spika,

Vilevile, kikosi kimeendelea na ujenzi wa kituo cha Zimamoto Marumbi ambacho kitaanza kutumika hivi karibuni, kupata msaada kwa baadhi ya vifaa vya uokozi kutoka Serikali ya Ujerumani, kutowa mafunzo kwa maafisa na wapiganaji, katika utumiaji wa vifaa vya uokozi na uokozi majini ambapo jumla ya wapiganaji 50

waliopatiwa mafunzo hayo tayari wanatoa huduma katika bandari za Malindi na Mkoani kwa Pemba.

Mheshimiwa Spika,

Licha ya mafanikio hayo yaliyopatikana, kikosi cha KZU kinakabiliwa na changamoto ya ukosefu wa visima vya kuchukulia maji pamoja uchavu wa miundombinu ya maji (*Fire Hydrant*) katika maeneo mbalimbali ya mijini Unguja na Pemba. Hili husababisha tatizo la ukosefu wa maji na linahitaji kushughulikiwa kwa haraka katika kukabiliana na ajali za moto.

Mheshimiwa Spika,

Aidha, ukosefu wa huduma za maji katika uwanja wa Ndege wa Zanzibar, kutokana na ukosefu wa miundombinu ya umeme na maji katika hodhi la kuhifandhia maji lilipo katika kituo kipya cha Zimamoto uwanjani hapo linarudisha nyuma juhudi za wapiganaji hao katika kupambana na majanga ya moto katika uwanja huo ambapo kwa sasa huduma hizo zinahitajika kwa kiasi kikubwa kutokana na kuongezeka kwa shughuli kiwanjani hapo. Pamoja na changamoto hizo pia, lipo tatizo la parking kwa magari ya zimamoto kwa kituo cha zamamani cha Uwanja wa Ndege. Kamati inashauri ni vyema kwa taasisi zinazohusika zikubaaliane ili kujenga jengo jipya la parking katika eneo hilo.

Mheshimiwa Spika,

Kamati **inashauri** KZU Uwanja wa Ndege kupatiwa mgao wa makusanyo ya kifungu cha '*safety fee*' ambacho Mamlaka ya Viwanja vya Ndege wamepewa ruhusa ya kutumia fedha hizo. Kamati inaamini kuwa endapo mgao huo utapatikana utaweza kusaidia kwa kiasi kikubwa kutatua changamoto zinazowakabili ikiwemo ufinyu wa bajeti katika uendeshaji wa kikosi hiki.

Mheshimiwa Spika,

Katika ujenzi wa mahanga ya askari unaoendelea kisiwani Pemba kwa upande wa KMKM na Idara ya Chuo cha Mafunzo, Kamati imeona litakuwa ni jambo la busara baada ya kukamilika ujenzi huu, Serikali kuwapatia samani (furniture) mpya katika nyumba zote za maafisa na mahanga ili kwenda sambamba kati ya majengo na vifaa vyake. Aidha, Kamati inazidi kutoa msisitizo kwa Wizara kwa kushirikiana na Idara Maalum za SMZ kutafuta Hatimiliki za maeneo yote ya kambi ambazo hazijapata Hati kisheria.

HITIMISHO

Mheshimiwa Spika,

Katika kutimiza wajibu na majukumu yake Kamati ya Sheria, Utawala Bora na Idara Maalum, imeitumia vyema Kanuni ya 106 (1) ya mwaka 2016 na kutoa ushauri na maelekezo ambayo ni matumaini yetu kuwa yataleta ufanisi katika utekelezaji wa majukumu ya kila siku kwa Serikali, kupitia Wizara ya Nchi, Ofisi ya Rais, Katiba, Sheria, Utumishi wa Umma na Utawala Bora kwa pamoja na Wizara ya Nchi, Ofisi ya Rais, Tawala za Mikoa, Serikali za Mitaa na Idara Maalum za SMZ.

Mheshimiwa Spika,

Kamati inawashukuru sana Mheshimiwa Spika wa Baraza la Wawakilishi Zanzibar, Katibu wa Baraza la Wawakilishi Zanzibar pamoja na watendaji wengine wote wa Afisi ya Baraza la Wawakilishi waliochangia kwa njia moja ama nyengine katika kufanikisha utekelezaji wa majukumu ya Kamati hii.

Mheshimiwa Spika,

KWA HESHIMA NA TAADHIMA NAOMBA KUWASILISHA

Ahsante;

.....
(Machano Othman Said)

Mwenyekiti,

Kamati ya Sheria, Utawala Bora na Idara Maalum

Baraza la Wawakilishi,

Zanzibar.